

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

***Звітна наукова конференція
викладачів, аспірантів, співробітників
і студентів РДГУ***

21 лютого 2013 р.

***Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»***

УДК 02

ББК 78

З—42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21 лют. 2013 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2013. — 95 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор.

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 6 від 28 лютого 2013 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013 р.

- розуміти суспільну природу соціальної комунікації, яка пов'язана з її функціональними особливостями;
- знати історію розвитку соціальних комунікацій;
- визначати базові терміни з соціальних комунікацій;
- використовувати теоретичні знання про систему соціальних комунікацій при вивченні інших дисциплін спеціальності;
- ефективно використовувати набуті знання у процесі реалізації власної участі в соціальній комунікації.

Загалом, навчальний курс «Соціальні комунікації» спрямований на фундаментальну підготовку висококваліфікованих бакалаврів спеціальності 6.02010201 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія».

УДК 004.738.5:027.53

Постельжук Олена

ВЕБ-САЙТ БІБЛІОТЕКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бібліотечні веб-сайти набувають все більшого значення як для бібліотекарів, так і для читачів. Об'єктивна необхідність створення сайтів бібліотек зумовлена комп'ютерною технічною революцією, формуванням інформаційних систем, які об'єднують бібліотеки різних регіонів та країн світу, що дозволяє потенційному користувачеві зменшувати час пошуку та збору інформації, яка його цікавить. Створення та наповнення веб-сайту — це комплексна інформаційно-аналітична робота, яка передбачає підбір, аналіз та систематизацію інформації для анонсу подій, календарів, надання довідок, а також оцифрування і збереження документів, постійне підтримання та оновлення інформаційного наповнення змісту веб-сайту, що в сукупності презентує інтернет-аудиторії бібліотеку як потужний інформаційний центр.

Аналізу діяльності веб-сайтів бібліотек та їх ролі в науково-інформаційному просторі України присвячені праці багатьох дослідників, зокрема Ю. Артемова, О. Непляхи, Ж. Левченко та ін. [1]. Питання змісту, концепції побудови та інформаційного наповнення веб-сайту бібліотеки досліджували Л. Філіпова, Д. Соловяненко, Г. Нежурбіда, О. Кушнарченко та ін.

Наше дослідження присвячене одному з аспектів створення веб-сайтів обласних універсальних наукових бібліотек (далі ОУНБ), а саме інформаційно-аналітичної діяльності (далі ІАД) щодо наповнення веб-сайту. Воно ґрунтується на аналізі веб-сайтів 23 ОУНБ України та 1 республіканської універсальної наукової бібліотеки (Автономної Республіки Крим) станом на 03.01.2013.

Значну кількість всієї ІАД бібліотеки та інформування про власні інформаційні продукти (далі ІП) припадає на головну сторінку її веб-сайту. Головні сторінки пропонують інтернет-аудиторії ознайомитися з різноманітними тимчасовими та постійно діючими тематичними виставками, презентаціями нових книг, конкурсами, важливими подіями в житті бібліотеки. Кожний такий проект надає безліч можливостей для творчої молоді, для інтелектуального розвитку суспільства та утворює нові рівні в ІАД бібліотек та інформаційному обслуговуванні користувачів.

Крім того, бібліотекарі прагнуть розкривати власну ІАД за допомогою рубрики «Новини». Створення анонсів новин є досить клопіткою працею наукових працівників бібліотеки, адже воно передбачає добір актуальної інформації, яка може стати важливою для відвідувачів сайту. Кожна бібліотека прагне подати на огляд користувачам цікаві новини, повідати про інформаційну діяльність власної установи. Це дуже важливий аспект ІАД бібліотеки, оскільки пов'язаний не лише з інформуванням про її діяльність, а й залученням користувачів чи відвідувачів як на веб-сайт, так і безпосередньо в бібліотеку. А також це невід'ємна частина створення власного позитивного іміджу, так звана PR-кампанія щодо просування на інформаційний ринок власних послуг та інформаційно-аналітичної продукції.

На окремих веб-сайтах ОУНБ можна побачити цікаві додаткові рубрики на кшталт «Цитата», «У цей день», «Знаменні дати ... року» тощо.

Згідно з проведеним аналізом веб-сайтів українських ОУНБ, головні сторінки сайтів — це добре розроблені ієрархічні системи розділів та підрозділів, що відрізняються між собою лише розташуванням, способом розкриття змісту підрозділів та назвами розділів.

Невід'ємна частина ІАД бібліотеки щодо належного організування веб-сайту — це забезпечення умов для швидкого та

якісного пошуку інформації на сайті, яке частково вирішується за допомогою засобів навігації «Карта сайту» і «Пошук по сайту». 16 веб-сайтів ОУНБ, що у відсотковому співвідношенні становить 60,6 %, надають на головній сторінці пошукове віконечко для пошуку по веб-сайту, а два (8,3 %) додатково надають можливість пошуку в мережі Інтернет. Лише одинадцять веб-сайтів ОУНБ України, тобто 45,8 %, пропонують на допомогу користувачам послугу «Карта сайту». Натомість розробники сайту розкривають розділи та рубрики на головній сторінці за допомогою ієрархічної структури. Відсутність «Карти сайту» є недоліком у загальній організації веб-сайту та швидкого доступу до необхідної інформації.

Вагомою частиною ІАД бібліотек є створення розділу «Віртуальна довідка» та наповнення його новими і наданими раніше відповідями. Надання довідок — це надзвичайно великий обсяг ІАД бібліографів, оскільки інформація відбирається ними не лише з фондів бібліотеки, а й з мережі Інтернет та в каталогах бібліотек, які беруть участь в «Об'єднаній віртуальній довідковій службі». Згідно з проведеним аналізом послугу довідково-бібліографічної служби «Віртуальна довідка» надають на 21 веб-сайті ОУНБ, що становить 87,5 %.

Важливою частиною всієї ІАД бібліотек є створення та подання для користувачів власної інформаційно-аналітичної продукції (далі ІАП). Серед інформаційно-аналітичних матеріалів, поданих на веб-сайтах, можна виділити такі жанри: інформаційно-аналітичний збірник; інформаційно-аналітична довідка; інформ-реліз; інформаційно-аналітичний, аналітично-статистичний та аналітичний огляд. Проте лише 12 ОУНБ, тобто 50 %, виставляють на веб-сайтах власні інформаційно-аналітичні та аналітичні матеріали. Як приклад створення ІАП можна навести створений спеціалістами Кримської республіканської бібліотеки інформ-реліз із серії «З досвіду роботи» на тему «Рейтингова система ефективності діяльності бібліотек Раздольненської ЦБС як складова системи оцінки якості роботи бібліотечних установ» [2]. Ці матеріали створені на допомогу бібліотечним колегам і призначені для підвищення інформаційного рівня спеціалістів бібліотечної справи в питаннях оцінки ефективності роботи бібліотек.

Вагоме місце у ІАП бібліотек посідають дайджести, календарі знаменних та пам'ятних дат, біобібліографічні та бібліографічні покажчики. Поруч із уже традиційними видами інформаційної діяльності існує нова форма під назвою «вебліографія»: інформування про інтернет-ресурси. Найбільш поширеними різновидами вебліографічних продуктів на веб-сайтах ОУНБ є: веб-покажчик, рекомендаційні та анотовані веб-списки, веб-довідник. Шість із 24 бібліотек, тобто 25 %, виставляють на веб-сайті вебліографічні матеріали.

Ще один напрям ІАД бібліотек — методичне консультування та забезпечення науково-методичними матеріалами бібліотек області. 20 із 24 бібліотечних веб-сайтів, що у відсотковому співвідношенні становить 83,3 %, надають можливість ознайомитися із методичними матеріалами на допомогу бібліотечним працівникам та керівництву ЦБС. Бібліотеки пропонують інформаційно-методичні листи, інформаційні листівки, методичні рекомендації, буклети тощо. Серед ІАП на допомогу бібліотекарям, що виставлені на веб-сайтах бібліотек, можна виділити: сценарії свят, методичні поради з досвіду роботи, попереджувальні бібліографічні довідки, методичні посібники тощо. Умовно всі методичні матеріали можна поділити на дві групи: на допомогу бібліотечним працівникам та з досвіду роботи.

Наприклад, ґрунтовним виданням на допомогу бібліотечним працівникам є методичні рекомендації з організації циклу заходів для духовно-моральної просвіти населення, підготовлені працівниками Донецької ОУНБ [3]. Видання надає поради щодо організації соціокультурних заходів, проведення дослідження з вивчення потреб користувачів бібліотек щодо читання літератури, що сприяє підвищенню культури, формуванню нових життєвих орієнтирів, розкриває проблеми забезпечення інформаційних потреб користувачів з цього напрямку.

Проведений аналіз змісту веб-сайтів ОУНБ України дає можливість вказати на позитивні та негативні сторони у створенні веб-сайтів бібліотек, а також привернути до них увагу всіх бібліотек, а особливо тих, які тільки починають власні розробки. Побудова бібліотечних сайтів відповідає загальним вимогам, але конкретна структура кожного сайту може бути відмінною. Переважна більшість ОУНБ намагається всебічно наповнити

власні веб-сайти корисною і цікавою інформацією, інформативними виставками, пізнавальними заходами та представити власну інформаційно-аналітичну продукцію. Більшість ОУНБ працюють на високому рівні, щодня оновлюючи інформацію, доповнюють сайти новими розділами та послугами. Проте, крім позитиву, є і певні недоліки. Такі, наприклад, як відсутність інформації у створеному розділі, технічна недоступність розділів, низький рівень наповнення розділів інформацією та низка інших суттєвих проблем.

Список літератури

1. Веб-сегмент публічних бібліотек України в мережі Інтернет : аналіт. огляд [Електронний ресурс] / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. — Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com/35.htm> (дата звернення: 3.01.2013). — Назва з екрану.
2. Рейтинговая система эффективности деятельности библиотек Раздольненской ЦБС как составляющая системы оценки качества работы библиотечных учреждений: информ-релиз [Электронный ресурс] / Крым. респ. учрежд. Универс. науч. б-ка им. И. Я. Франко. — Режим доступа: <http://www.franco.crimea.ua/news/a-966.html> (дата обращения: 3.01.2013). — Загл. с экрана.
3. Плекайте рай в душі своїй : метод. рек. на допомогу духовно-моральній просвіті / Упр. культури і туризму Донец. облдержадмін., Донец. обл. універс. наук. б-ка ім. Н. К. Крупської; уклад. І. А. Пилипенко; наук. ред. Н. В. Петренко. — Донецьк, 2011. — 20 с.

УДК 025.5

Рудіон Юлія

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ФОНД РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ

Невід'ємною частиною роботи Рівненської обласної бібліотеки для молоді (РОБМ) є довідково-бібліографічне обслуговування користувачів. Значно полегшує цю роботу

ЗМІСТ

Жук Вікторія

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО КАФЕДРИ
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА І БІБЛІОГРАФІЇ РДГУ З ОБЛАСНОЮ
НАУКОВОЮ МЕДИЧНОЮ БІБЛІОТЕКОЮ м. РІВНОГО 3

Швецова-Водка Галина

БІБЛІОЛОГІЯ В СИСТЕМІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ 4

Шатрова Марина

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗА КНИГОЗНАВЧИМ НАПРЯМОМ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ 8

Бандилко Лілія

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БІБЛІОТЕЧНОГО МАРКЕТИНГУ:
ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ» 12

Остапчук Юлія

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «СОЦІАЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І
БІБЛІОГРАФІЯ» 16

Постельжук Олена

ВЕБ-САЙТ БІБЛІОТЕКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 19

Рудіон Юлія

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ФОНД РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ 23

Бондар Ірина

ПОВНОТЕКСТОВІ БАЗИ ДАНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ 28

Федорова Марина КРАЄЗНАВЧИЙ ДБА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО	32
Марчук Наталія ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ НА ДОПОМОГУ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ	37
Купрунець Валентина ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ	41
Ковальчук Аліна ВИДАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ВИДАВНИЦТВ УКРАЇНИ	45
Бужанська Тетяна ЕЛЕКТРОННІ БАЗИ ДАНИХ НА САЙТІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	49
Павук Світлана СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. Л. УКРАЇНКИ	52
Косковецька Віта СУЧАСНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. М. КОЦЮБІНСЬКОГО	54
Яцук Марія ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ ВІДВІДУВАЧІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	57

Миронюк Олександра МАРКЕТИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНА ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ	59
Войцеховська Марія ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ВИХОВНОГО ЦЕНТРУ	63
Жук Валентина СЬОГОДЕННЯ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ТОРГОВО-ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ	65
Мілясевич Ірина ВОЛИНСЬКА ПРЕСА У ДОРЕФОРМЕННИЙ ПЕРІОД (30-і — поч. 60-х рр. ХІХ ст.)	68
Іконена Тетяна ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ СОКИРЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	71
Соловей Христина ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІЗЯСЛАВСЬКОЇ ЦРБ	74
Головчак Марія ІСТОРІЯ І СУЧАСНИЙ СТАН БІБЛІОТЕКИ-ФІЛІЇ № 4 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ЦБС	77
Романчук Олена ІСТОРІЯ ПЕРШОЇ БІБЛІОТЕКИ В м. НОВОГРАД- ВОЛИНСЬКИЙ	78
Левчук Галина ІСТОРІЯ І СУЧАСНІТЬ БІБЛІОТЕК м. КЛЕВАНЬ РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ	80

Мосійчук Тетяна ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ МІЗОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ	82
Трачук Ірина РОЗВИТОК БІБЛІОТЕКИ КРЕМЕНЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. Т. ШЕВЧЕНКА	84
Пальоха Оксана З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ім. А. Ю. КРИМСЬКОГО м. ВОЛОДИМИРА- ВОЛИНСЬКОГО	87